

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

**Komisja
Gospodarki
Morskiej
i Żeglugi
Śródlądowej**

■ **PODKOMISJI STAŁEJ DO SPRAW
ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ
(NR 11)
z dnia 18 grudnia 2024 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej – podkomisji stałej do spraw żeglugi śródlądowej (nr 11)

18 grudnia 2024 r.

Podkomisja stała do spraw żeglugi śródlądowej, obradująca pod przewodnictwem posła **Piotra Głowskiego (KO)**, przewodniczącego podkomisji, rozpatrzyła:

– informację na temat turystyki na śródlądowych drogach wodnych (diagnoza, stan obecny, potencjał, bariery i ograniczenia) z uwzględnieniem kujawsko-pomorskiego szlaku Wisły.

W posiedzeniu udział wzięli: **Paweł Krężel** dyrektor Departamentu Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej Ministerstwa Infrastruktury wraz ze współpracownikami, **Bartłomiej Karolczyk** zastępca dyrektora Departamentu Turystyki Ministerstwa Sportu i Turystyki wraz ze współpracownikami, **Monika Lesz** radca w Departamencie Ochrony Przyrody Ministerstwa Klimatu i Środowiska, **Wojciech Płaska** kierownik Wydziału Śródlądowych Dróg Wodnych w Departamencie Ochrony przed Powodzią i Suszą Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie wraz ze współpracownikami, **Andrzej Kopciuch** dyrektor Delegatury w Warszawie Urzędu Żeglugi Śródlądowej w Bydgoszczy.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Jolanta Ostrowska**, **Ewa Soroka** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Piotr Głowski (KO):

Dzień dobry państwu. Otwieram posiedzenie podkomisji stałej do spraw żeglugi śródlądowej.

Witam państwa posłów oraz zaproszonych gości. Stwierdzam kworum.

W porządku dziennym posiedzenia mamy rozpatrzenie informacji na temat turystyki na śródlądowych drogach wodnych, w szczególności diagnozy, stanu obecnego, potencjału, barier i ograniczeń, ze szczególnym uwzględnieniem kujawsko-pomorskiego szlaku Wisły. Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, uznaję, że podkomisja przyjmuje zaproponowany porządek dzienny. Sprzeciwu nie słyszę.

W pierwszej kolejności bardzo proszę dyrektora Departamentu Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w Ministerstwie Infrastruktury, pana Pawła Krężela o przedstawienie informacji w imieniu pana ministra, który osobiście się usprawiedliwił z uwagi na inne spotkanie, które trwa w tym samym czasie. Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej Ministerstwa Infrastruktury Paweł Krężel:

Dziękuję bardzo. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Podkomisjo, jeżeli chodzi o kwestie turystyki na śródlądowych drogach wodnych, w Ministerstwie Infrastruktury mamy dwa podmioty, które odpowiadają za te sprawy. Z jednej strony mamy Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, które pełni rolę administratora śródlądowych dróg wodnych, z drugiej strony mamy dyrektorów urzędów żeglugi śródlądowej, którzy są odpowiedzialni za kwestie wykonywania żeglugi, kwestie bezpieczeństwa i inspekcje statków żeglugi śródlądowej, które uprawiają żeglugę na szlakach wodnych, również statków turystycznych. Jeżeli chodzi o obowiązki administratora śródlądowych dróg wodnych, do obowiązków tych należy dbanie o należyty stan techniczny budowli i urządzeń hydrotechnicznych, ich obsługa, oznakowanie nawigacyjne szlaków i całej infrastruktury towarzyszącej. W związku z tym Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie ujednoliciło sposób prowadzenia prac utrzymaniowych na drogach wodnych, a także sposób i zakres wydawania komunikatów nawigacyjnych w celu zapewnienia odpowiednich standardów w tym zakresie.

Jeżeli chodzi o bezpieczeństwo uprawiania żeglugi na śródlądowych drogach wodnych, to tak jak już powiedziałem, za te kwestie odpowiadają dyrektorzy urzędów żeglugi śródlądowej. Weryfikują oni ustaloną przez Wody Polskie głębokość tranzytową na szlaku żeglugowym, przeprowadzają kontrole stanu oznakowania na szlaku, śluz, pochylni, mostów i wejść do portów. Część dróg wodnych została przystosowana do prowadzenia żeglugi w porze nocnej. Jest to istotna wiadomość. Żegluga całodobowa jest obecnie możliwa na Szczecińskim Węźle Wodnym, Wrocławskim Węźle Wodnym oraz warszawskim i krakowskim odcinku Wisły. Ustalenie żeglugi w porze nocnej odbywa się przy udziale właściwych terenowo dyrektorów urzędów żeglugi śródlądowej. Dla użytkowników dróg wodnych dostępna jest również aplikacja interaktywna, tzw. WIR, czyli Wirtualny Informator Rzeczny, dzięki której użytkownicy rzek mogą dokonywać elektronicznych opłat za śluzowania, a także korzystać z opcji planowania trasy podróży dzięki dostępności aktualnych warunków nawigacyjnych.

Ponadto Ministerstwo Infrastruktury w ramach działań promocyjnych opublikowało i udostępniło użytkownikom śródlądowych dróg wodnych publikacje promujące turystyczne korzystanie z dróg wodnych oraz edukujące w zakresie praktyk żeglarskich i zasad bezpieczeństwa. Są to między innymi „Przewodnik po śródlądowych drogach wodnych” oraz Broszura oznakowania nawigacyjnego”, a także „Informator dla żeglarzy i armatorów jachtów”. Jest to informator dotyczący zarówno jachtów śródlądowych, jak i jachtów morskich. Informacje zawierają kwestie wymogów formalnoprawnych, rekomendacje w zakresie bezpieczeństwa. Ponadto wydaliśmy kompendium wiedzy o kwalifikacjach zawodowych dla marynarzy śródlądowych, pod tytułem „Kwalifikacje w żegludze śródlądowej”.

Jeżeli chodzi o szlaki turystyczne w Polsce, do najważniejszych szlaków należy zaliczyć system Wielkich Jezior Mazurskich, czyli 145 kilometrów jezior połączonych kanałami, Kanał Augustowski wraz z jeziorami, który przebiega przez terytorium Polski i Białorusi liczący 101 kilometrów, z czego 83 kilometry znajdują się po stronie polskiej, Kanał Elbląski, jako system pięciu pochylni żeglugowych, gdzie różnica poziomów wody wynosi 99,5 metra. Ponadto mamy rzeki Nogat, Szkarpawę i dolną Wisłę, stanowiące tak zwaną Pętlę Żuławska. Wielka Pętla Żuławska liczy 170 kilometrów.

W kontekście informacji dotyczącej kujawsko-pomorskiego odcinka drogi wodnej Wisły, 11 czerwca bieżącego roku Ministerstwo Infrastruktury z prezesem Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz marszałkami województw: lubuskiego, wielkopolskiego, kujawsko-pomorskiego, pomorskiego i warmińsko-mazurskiego podpisało list intencyjny dotyczący współpracy na rzecz rozwoju polskiego odcinka międzynarodowej drogi wodnej E70. Sygnatariusze zadeklarowali szybką wolę konkretyzacji listu, którego cele zostały wyznaczone w kierunkowym dokumencie obejmującym działania utrzymaniowo-modernizacyjne. Międzynarodowa droga wodna E70 składa się między innymi z fragmentu dolnej Wisły od Torunia do Gdańska. Program ten będzie wskazywał konkretne działania oraz środki na poszczególnych odcinkach dróg wodnych. Zakłada stworzenie mechanizmu umożliwiającego systemowe planowanie i finansowanie w perspektywie wieloletniej. Koordynatorem tego procesu jest minister infrastruktury, który odpowiada między innymi za opracowanie programu, przeprowadzenie szerokich konsultacji społecznych oraz strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Samorządy wyraziły tutaj wolę współpracy w opracowaniu dokumentów, dzieląc się swoim doświadczeniem i dotychczas opracowanymi dokumentami w tym zakresie. Kujawsko-pomorski odcinek Wisły jest akwenem o dużym potencjale żeglugowym, który może być szczególnie wykorzystywany przez niewielkie jednostki turystyczne, w tym jednostki rekreacyjne i pasażerskie. Ostatnie spotkanie w tym temacie mieliśmy 5 grudnia. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Głowski (KO):

Dziękuję bardzo za tę część. Stanowisko Ministerstwa Sportu i Turystyki przedstawi pan Bartłomiej Karolczyk. Proszę bardzo.

Zastępca dyrektora Departamentu Turystyki Ministerstwa Sportu i Turystyki Bartłomiej Karolczyk:

Dzień dobry. Dziękuję, panie przewodniczący. Przekazaliśmy całkiem obszerny materiał, więc postaram się nie powtarzać tych tez, które tam padają, a które są dosyć szeroko omówione. Skupię się na najistotniejszych elementach, które charakteryzują działania naszego resortu.

Turystyka wodna jest dosyć istotnym segmentem turystyki, gdyż skupia się w niej bardzo szerokie spektrum aktywności turystycznej. Może to być turystyka aktywna, od strony sportów ekstremalnych po taką, która nie wymaga specjalnie przygotowania fizycznego. Może przybrać postać żeglugi na statkach pasażerskich, barkach osobowych czy jachtach, wędrówek kajakowych, które są niezwykle popularne ostatnimi czasy. Jest renesans tej formy aktywności w Polsce. Może mieć charakter indywidualny, grupowy, krajowy czy zagraniczny. Śledzimy to. Jest to o tyle ciekawa dziedzina turystyki, że jest dostępna praktycznie dla wszystkich grup wiekowych, również dla osób z niepełnosprawnościami. Biorąc pod uwagę liczbę akwenów, rzek w Polsce, praktycznie jest możliwość uprawiania jej na terenie całego naszego kraju.

Według GUS-u długość dróg śródlądowych w Polsce, które nadają się do uprawiania turystyki jest niezmienna od dłuższego czasu. Kształtuje się na poziomie blisko 4 tys. kilometrów. W Polsce funkcjonuje ponad 170 marin i portów jachtowych oraz przystani żeglarskich. Przechodząc do szczegółów, które nie były wskazane w naszym materiale, dodam, że część marin, część obiektów ucierpiała na skutek powodzi we wrześniu tego roku. Chodzi tutaj przede wszystkim o południowo-zachodnie rejony naszego kraju. Mamy to zdiagnozowane. Zakładam, że na tym posiedzeniu Sejmu dojdzie do przegłosowania budżetu, stosownych zmian w planie Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej. Jako resort mamy tam zagwarantowane środki w wysokości 80 mln zł w ramach Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej. Będziemy realizowali program odbudowy infrastruktury turystycznej, jak również innych obiektów turystycznych, w tym także marin. Zrobiliśmy bardzo dokładny research, mamy zgłoszenia ze strony samorządów. Program będzie dotyczył jednostek samorządu terytorialnego. W kilku przypadkach przewijają się informacje o tym, że ucierpiały mariny, przystanie żeglarskie. Każdy wniosek będziemy analizowali bardzo dokładnie i indywidualnie, ale korzystając z relacji sekretarza stanu Piotra Borysa, który wizytował tamte rejony, rzeczywiście są to obszary, które wymagają pomocy. Była spiętrzona trzymetrowa woda pod ciśnieniem. Mamy chociażby przykład Nowej Soli, gdzie świeżo odrestaurowana marina została bardzo poważnie uszkodzona. Czy to przy pomocy środków inwestycyjnych, czy to przy pomocy środków bieżących będziemy w jakiś sposób wspomagać odbudowę tego.

Istotnym elementem, który obserwujemy w Polsce, to ten, że mamy około 900 firm czy to stoczniowych, czy to w zakresie osprzętu produkujących jachty. Jest to bardzo wyspecjalizowana produkcja. Można powiedzieć, że jesteśmy bardzo wyspecjalizowanym rynkiem w tym zakresie, gros, ponad 90% produktów jest eksportowanych do innych krajów. Jest to swoisty przykład tego, że mamy tu wypracowany element polskiej marki, jakości tego, co wytwarzają nasi przedsiębiorcy.

Jeżeli chodzi o bezpośrednie działania Ministerstwa Sportu i Turystyki, w ramach skromnych środków, którymi dysponujemy, corocznie organizujemy kilka konkursów rotacyjnych czy to ze środków budżetu państwa, czy też ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej. Jeżeli chodzi o środki budżetu państwa, każdorazowo, rokrocznie są wyspecyfikowane różne priorytety. Priorytety są tak ustalone przez ministra, żeby praktycznie każdy ciekawy projekt, który dotyczy turystyki, mógł zostać uwzględniony. Pula środków w konkursie wynosi 12,6 mln zł. Od dwóch lat, nawiązując do tematu posiedzenia podkomisji, za inspiracją Polskiego Związku Kajakowego mamy bardzo owocną współpracę z Polską Fundacją Rozwoju Kajakarstwa. Dwa lata temu przybrało to postać dofinansowanej przez nas akcji „Lato z Nurtem”, która w bardzo ciekawy sposób zaskoczyła zarówno nas, jak i chyba samych organizatorów. Fundacja zebrała masę informacji, my to oczywiście monitorujemy. W tym roku również dostali grant z naszej strony, projekt jest rozwijany. Doprowadziliśmy też do zbridżowania działań fundacji z PTTK-iem, w związku z tym, że fundacja dysponuje teraz dosyć dokładnymi danymi, gdzie skupia się ruch kajakowy, a jedną z naszych aktywności, którą również wspieramy w ramach innego konkursu, jest dotowanie renowacji bądź też wytyczania nowych szlaków turystycznych. Mamy nadzieję, że kontakty, które są pomiędzy PTTK-iem a fundacją doprowadzą do tego, że nieco mocniej zostanie uaktywniona kwestia oznakowania szlaków kajakowych. Jeżeli chodzi o szlaki kajakowe, szacujemy, i są do dosyć dokładne szacunki, że rokrocznie liczba osób korzystających z tej formy aktywności ruchowej wynosi 250 tys.

W ramach innych działań, które wpisują się w temat działania podkomisji, pragnę wskazać, że razem z PTTK-iem i Polską Organizacją Turystyczną organizujemy, współorganizujemy konkurs o „Nagrodę Przyjaznego Brzegu”. Uczestniczymy w pracach jury, które opiniuje

do nagrody według wielkości przedsięwzięć inwestycyjnych. W konkursie uczestniczą i małe wsie, i duże jednostki miejskie. To, co może zostać nagrodzone, są to stancje kajakowe, mariny żeglarskie, przystanie bądź inne inicjatywy, które wpisują się w tę tematykę. Oczywiście udzielamy patronatu honorowego, uczestniczymy również w pracach jury.

Prowadzimy rokrocznie akcję „Bezpieczna woda” w dwóch edycjach, w edycji letniej i w edycji zimowej. Wydajemy broszury, plakaty, współpracujemy z Komendą Główną Policji, z resortem edukacji i wieloma innymi instytucjami, które dystrybuują przygotowane przez nas materiały. Mówiąc w skrócie, ideą akcji jest to, żeby promować bezpieczny pobyt nad akwenami czy to latem, czy to w warunkach zimowych. Przekaz jest dostosowany do najmłodszych uczestników wypoczynku. W zasadzie są to główne aktywności, o których chciałem powiedzieć. Jeżeli będą jakieś pytania, chętnie odpowiemy. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Głowski (KO):

Dziękuję bardzo. Ponieważ jest transmisja z naszego spotkania, chciałbym przekazać tym, którzy nas oglądają, że na sali są posłowie, są przedstawiciele rządu, natomiast ze zdziwieniem stwierdzam, że nie ma przedstawicieli strony społecznej, organizacji turystycznych, które zaprosiliśmy na to posiedzenie z niebywałą okazją, żeby... Pani sekretarz zaprosiła kilkanaście różnych organizacji z rejonów, o których państwo mówiliście. Jest możliwość połączenia się online, z czego również nie skorzystano. Rozumiemy, że przyjazd do Warszawy może zajmować i czas, i pieniądze. Myślę, że naprawdę warto lokalnie... Teraz zwracam się bardzo często do właścicieli, do stowarzyszeń, do marszałków, żeby przyjrzeni się swoim działającym organizacjom, czy faktycznie wypełniają swój mandat. Jest to niebywała okazja do tego, żeby przeprosić przedstawicieli rządu, którzy są dobrze przygotowani do spotkania, posiadają dobre informacje. Informacje, które są dostępne dla wszystkich państwa w internecie, można przejrzeć. Na co dzień w bieżących rozmowach zawsze zgłaszanych jest mnóstwo problemów, mnóstwo kłopotów. Dzisiaj nie ma tych zgłoszeń, a tak naprawdę posiedzenie podkomisji jest nie tylko po to, żeby opowiedzieć, co zostało zrobione, ale także mówić o tym, co utrudnia, co doskwiera. Tego głosu dzisiaj brakuje.

Myślę, że w związku z tym może troszeczkę zmienimy formułę spotkań, zwracając się do tych, którzy najczęściej mocno zgłaszają swoje kłopoty, czyli do samorządów. Samorządowcy zarówno szczebla gminnego, powiatowego, jak i wojewódzkiego są bardzo poważnym partnerem w tych wszystkich projektach i być może podzieleni troszeczkę przestrzenie, teraz mówię do pań, które nas wspierają, udamy się do nich, tam, na miejsce. Pan dyrektor pokazywał tutaj kluczowe rzeczy, czyli system Wielkich Jezior Mazurskich, Kanał Augustowski, Kanał Elbląski, Wielką Pętlę Żuławska. Ja bym tylko poprosił o dopisanie połączenia Wisła – Odra. Na terenie Wielkiej Pętli Wielkopolskiej też wydarzyło się, dzieje dosyć dużo rzeczy. Rejon ten zasługuje pewnie na nr 5 w państwa informacji.

Jeżeli można, dopytam, dlatego że było to pytanie, które pojawiało się niezwykle często wśród turystów. Dlaczego służy między innymi na Kanale Bydgoskim, na Noteci, nie wiem, jak jest w innych miejscach, są nieczynne albo mają bardzo utrudniony dostęp w weekendy, szczególnie w niedziele. Czy w sezonie letnim już to działa? Kiedyś były zapowiedzi, żeby przestawić godziny pracy osób, które zajmują się służowaniem tak, żeby byli dostępni również w weekendy wtedy, kiedy są turyści, dlatego że bardzo często są to turyści weekendowi, jedno-, dwudniowi.

Drugie pytanie. Czy macie państwo może tutaj na miejscu, ze sobą informację, jak wygląda porównanie liczby jednostek turystycznych, dlatego że myślę, że raczej tylko temu celowi dzisiaj służy przekop Mierzei Helskiej, które przeprowiły się przez ów przekop i chociażby liczby jednostek, które przeprowiły się przez służę Guzianka. Pewnie zobaczylibyśmy, kto w tym góruje. Pani posłanka.

Poseł Bożenna Hołownia (Polska2050-TD):

Myślę, że góruje Guzianka. Mam pytanie do przedstawiciela Ministerstwa Infrastruktury, ponieważ w nadesłanym materiale jest informacja, że w listopadzie zostanie skierowany wniosek o wpis programu do wykazu prac programowych Rady Ministrów. Ponieważ mamy grudzień, chciałam zapytać, czy udało się wykonać ten wpis.

Przewodniczący poseł Piotr Głowski (KO):

Ok. To może na pierwszą turę.

Dyrektor departamentu MI Paweł Krężel:

Jak rozumiem, mamy trzy pytania. Może zacznę od końca. Jeżeli chodzi o wpis do wykazu, to jeszcze to uzgadniamy. Jeszcze nie wyszło to do Zespołu do spraw Programowania Prac Rządu.

Jeżeli chodzi o porównanie, rozumiem, że panu przewodniczącemu chodziło o porównanie przekopu przez Mierzeję Wiślaną ze służą Guzianka. Tak?

Przewodniczący poseł Piotr Głowski (KO):

Tak.

Dyrektor departamentu MI Paweł Krężel:

W tej chwili takich danych nie mamy. Oczywiście przygotujemy je na piśmie.

Jeżeli chodzi o kwestię służ, ich działanie, jeżeli mogę, oddam głos przedstawicielom Wód Polskich, którzy są tutaj z nami.

Przewodniczący poseł Piotr Głowski (KO):

Oczywiście. Bardzo proszę.

Kierownik Wydziału Śródlądowych Dróg Wodnych w Departamencie Ochrony przed Powodzią i Suszą Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Wojciech Płaska:

Dzień dobry. Szanowni państwo, nazywam się Wojciech Płaska. Jestem kierownikiem Wydziału Śródlądowych Dróg Wodnych w Wodach Polskich.

Odpowiadając na pytanie pana przewodniczącego dotyczące obsługi służ, którymi administrujemy, służby działają również w weekendy. Działały w sezonie letnim. Nie docierają do nas informacje, jakoby były problemy z obsługą naszych obiektów hydrotechnicznych służących jednostki pływające, poza dniami w tygodniu od poniedziałku do piątku. Służymy również w weekendy. Odbywa się to na pozostałych obiektach hydrotechnicznych, na wspomnianej służbie Guzianka, teraz już zespole służ, ale także na innych obiektach służących jednostki pływające. Nasze służby pracują również w weekendy.

Przewodniczący poseł Piotr Głowski (KO):

Dziękuję bardzo. Właśnie brakuje głosu krytycznego. W związku z tym myślę, że wysuniemy propozycję do państwa posłów, żebyśmy na przyszły rok przygotowali być może wyjazdowe posiedzenia z państwem, z przedstawicielami administracji rządowej po to, żebyśmy mogli czasami na miejscu rozwiązać problemy, które w większości zgłaszały raczej samorządy. Przy okazji być może uaktywnią się, będą obecni ci, którzy powinni zajmować się promocją sportu i turystyki w tamtych rejonach.

Jeżeli nie ma innych wniosków, to bardzo państwu dziękuję za przygotowanie materiału. Traktujemy to jako wstęp do dalszej pracy.

Zamykam i dyskusję, i posiedzenie. Dziękuję bardzo.